مجله انجمن نابینایان افغانستان- نشریه سوم سال اول

ROSHAN DILLAN روشندلان

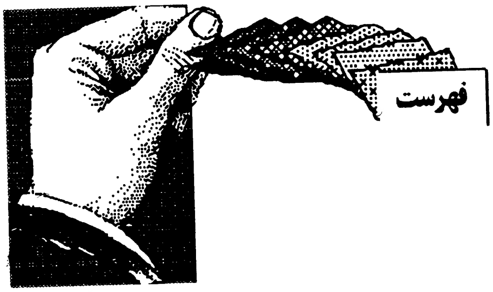
د افغانستان د نابینایانو د انجمن نشراتی اورگان
لمری کال- دریمه گنه

د ۱۴۱۹ د رجب المرجب هـ ق د ۱۳۷۷ د عقرب هـ ش د ۱۹۹۸ د نومبر د میاشتو دری میاشتنی خپرونه

در تصویر نمونه از کار های دستی اعضای مسلکی انجمن نابینایان افغانستان به مشاهده میرسد.

به کمک مالی موسسه محترم CDAP

در برگهای این شماره

بسم الله الرحمن الرحیم

سرمقاله

درآستانه پیروزی

زندگی با همه تلخی و شرینی های آن میگذرد. آری روند زندگی هم چون بحر مواج و خروشان به پیش میرود و ما را بسوی این همه کامها و ناکامی هائیکه در انتظارماست با خود میبرد.

این واقعیت آشکار و روشن است که از اثر جنگ های خونین دو دهه اخیر در جامعه ما مسیر زندگی کاملاً غیر عادی و دگرگون گردیده و هر خانوادهء افغان ازآن به شکل از اشکال متاثر گردیده است.

یکی از آن هم معلولیت و معیوبیت های ناشی از جنگ میباشد ارقام و احصائیه ها تعداد معلولین و معیوبین را درکشور ما بالغ به هفتصد هزارتن نشان میدهد. که تعداد کمتر ازمناصفه آن را معلولین ارثی تشکیل میدهند کار سروی و احصائیه گیری دقیق نابینایان درکشور ادامه داشته و به مبنای آن پلانهای وسیع خدماتی برای آنها طرح و ترتیب خواهد گردید.

پیش برد کارخوب و مثمر برای نابینایان وابستکی به عوامل مختلف و متعدد دارد که نیازمند یك برنامه وسیع و همه جانبهء کار میباشد به مساعدت و همکاری مراجع ملی و بین المللی نیازمند بوده ایجاد شرایط صلح آمیز لازم و ضروری میباشد. ولی تقاضای زمان چنین است که باید در اوضاع و احوال دشوار و نامساعد باید وظایف خویش را پیش برد و به انجام آن کمر همت بست.

انجمن نابینایان افغانستان در چنین شرایط کار و فعالیت خویش را آغاز نموده و تاکنون به لطف و یاری خداوند متعال موفقانه به پیش میبرد.

ما از آنچه که تاکنون انجام دادهایم راضی هستیم و برای خدمت گذاری هر چه بیشتر بر نابینایان روشندل در آینده نیز پلانها و بر نامه های روی دست داشته که از جمله میتوان ایجاد یك باب لیلیه را به ظرفیت ۲۰ تن از اطفال نابینا یتیم و بی سرپرست نام برده در قسمت امورات تعلیمی و نشراتی نیز فعالیت های صورت گرفته بگونه مثال اشتراك فعال درتجلیل از سوم دسمبر روز جهانی معلولین ومعیوبین و تدویر نمایش ویژه تربیوی ومسلکی در این خصوص ولی با وجود کمی ها و کاستی ها اروزمندیم در آینده دست آوردهای خوب و بهتر داشته باشیم که یکی هم تهیه و تشریك مجموعه مستقل آشنائی در رابطه با زندگی نابینایان روشن ضمیر ما میباشد.

هم چنان باید بنا بر علاقه مندی هر چه بیشتر نابینایان گرامی تیراژ طبع مجله روشندلان به خط بریل را افزایش داده و در دسترس آنان قرار دهیم تا واقعاً هدف بلند بردن سطح فرهنگی وکلتوری آنها برآورده گردد.

در قسمت ثبت و تهیه کست مطالب مجله باید اقدامات مؤثر و عملی هر چه بیشتر صورت پذیرد.

ما تاکنون همواره از مساعدت های خوب و به موقع دفتر محترم CDAP بر خوردار بوده و در آینده نیز آنها و مراجع دیگر با ما همکاری خواهند فرمود.

در پایان زندگی آرام و سعادتمند را برای همه هم میهنان عزیز و با الخاصه نابینایان محترم و خانواده های شان خواهانم و امیدواریم در روز های استقرار صلح سراسری بهارخوب پر فیض را در پیشرو داشته باشیم.

د عظیم الشان قرآنکریم حفظ او قرائت

قرآن مجید

باقی بریال

د قرآن کریم حفظ د انوارو هغه سپېڅلی خزانه ده چې مو ږ ی یواځې یواځې د لوی خدای (ج) په الهي مرستې سره تر لاسه کولای او په سینه کې خوندي کولای شوو.

دا دی موږ په همدې هکله له محترم ورور استاد قاری محمد نذیر یوسفزی سره یوه په زړه پوری مرکه لرو چې لوستوته ئی ستاسو پام را اړوو: د یادولو ده چې قاری صاحب د نهو کالو را پدې خوا د کابل دارالحفاظ د حفظ او قرائت د څانگې استاد او دا دوهم کال دی چې د افغانستان د نابیناپانو په انجمن کې هم د ښوونې او روزنې په برخه کې د مرستیالی دنده ترسره کوي. خو ښه وی چې تر هر څه وړاندی هغوی او د هغوی له ژوند سره نورهم آشنا شو.

هغه چې په حلمیتوب کی نابینا شوی دیری سری او تودی کاللی خو پ میرانه کی د ویار او بریالیتوب سر منزل ته ځان رسولی دی د ۱۳۳۹ لمریز کال د پسرلی شپی ورځی وی چې د وردگو ولایت د چك ولسوالی د انگر په کلی کی د مدیر محمد یوسف خان له کور حخه د خوښیو د ږزو په ترڅ کی د یره ماشوم د زوکړی زیری په هر لور خپور شو نوم ئی ورته محمد نذیر کېښود او پنځو کالو وو چی کورنی ئی د کابل ښار ته چیرته چی پلارنی سرکاری ماموریت درلود راکډ شوه له هماغه ماشومتوبه د هغه په څیره کی د ذکاوت او استعداد خاصی نښی نښانی تر سترگو کېدی لائی ۷ کاله نه وو پوره شوی چی د کابل ښار د استقلال په لیسه کی ئی په لوستو پیل وکړ. او په ۱۳۵۷ کال کی د همدی لیسی له ۱۲ ټولگی څخه په لومړی درجه فارغ شو ځوان نذیر په ډیره مینه او شوق د طب پوهنځی ته د کانکور په آزموینی په تیاری بوخت وو او لا نه پوهیده چی برخلیك ئی د هغه پرمخ د دردونو او رنځو نو یوی ویرجنه پانه پرانیزی د هغه لوړ استعداد له نظره شوی وو هغه د چا خبره بدی سترگی ور اوښتی وی. یو ناڅاپه ئی د سر له سختو خوږو سره د سترگو فشار لوړ شو او د همدغه کال په ژمی کی د سترگو د علاج لپاره هندوستان ته ولاړ او د شپږو میاشتو په موده کی ئی په سترگو بیا بیا د جراحی عملیات تر سره شول دا مهال ئی سترگو ته ۳۰ فیصده دېد ور پاتی وو خو د دریو کلنو له خوږو او رنځو نو ارگاللو وروسته د هیلو دغه وروستنی او نښانی هم د تورتم په یوه ناپایه سمندر کی لاهو شوه او دی پاتی شو له تلپاتی تیارو سره.

دغه مهال نو تر ټولو سختی شیبی وی او هغه نور له ژوندو څخه ستومانه شوی وو څلور کلونه یو په بل پسی همداسی تیر شول او په همدغه موده کی وو چې ده له خپلی مهربانی مور بی بی څخه د قرآن مجید په حفظ پیل وکړ هغی به ماشومتوب څخه قرآن شریف لوستلی او بیائی کلونه کلونه د لمونځونو او تر اوسو په ترڅ کی وظیفه کړی وو همدغه وخت هغه پخپل ځان کی د یره نوی خوځښت او تحرک احساس وکړ او وتی پتیله چې قرآن شریف په بشپړه توگه حفظ کړی ۱۳۶۳ کال وو چی د کابل په دارالحفاظ کی شامل شو د دارلحفاظ د تدریس ۸ کلنه موده ئی په شپږو کالو کی په بریالیتوب سره پای ته ورسړله او په ۱۳۶۸ کال کی په لومړی درجه فارغ شو په همدی کلونو کی ئی د خپلی شخصی علاقه مندی پر اساس د نابینایانو د ځانگړی خط بریل زده کړ. هم تر سره کړه او اوس ورباندی لیکلی او لوستلی شی له فراغت سره سم د کابل دارلحفاظ د حفظ او .قرائت په څانگه کی د استاد په توکه وټاکل شو چی تر ننه ئی یو کڼ شمیر

بقیه در صفحه (۱۶).

معرفی یک نابینای که برای نابینایان افغانستان و سایر افراد جامعه خدمات بی شائبه را انجام داده است

شیرین آغا

محترم غلام صدیق فرزند توگل خان درسال ۱۳٤۰هجری شمسی مصادف به ۱۳۸۲ قمری در قریه رحمن خیل بازارك ولسوالی پنجشیر ولایت پروان دریك خانواده دهقان متولد گردیده دارای دو برادر ویك همشیره، بوده درحالیکه دوبهار از عمرش سپری نشده بود پدرش وفات نمود مکتب ابتدائیه را دربازارك پنجشیر وتحصیلات عالی خود را در انستیتوت زراعت سپری نموده است صنف یازده مکتب بود که برادرکلانش و دو سال بعد آن برادر دیگرش وفات نمودند مقارن سالهای ۱۳۵٦ همشیره جوانش نسبت مریضی که داشت نابینا گردید.

موصوف دوچار مشکلات زیاد گردیده و بارسنگین فامیل نیز بدوش وی افتید با وصف چنین مشکلات توانست تحصیلات خود را ادامه داده بعد از فراغت مدت چار سال را درمربوطات وزارت زراعت بحیث مامور مسلکی ایفاء وظیفه نموده و درسال ۱۳٦۳نسبت اشغال افغانستان از طرف قوای شوروی وقت به پشاور پاکستان مهاجر گردید.

بعد از سپری نمودن شش ماه در دیارهجرت نسبت تکالیفی که ازناحیه چشم داشت بعد از پنج مرتبه عملیات جراحی دید چشمان خویش را ازدست داد با وصف اینکه جز مادر سر سفید و خانمش هیچ سرپرستی درخانه نداشت خود و همشیره اش نیز نابینا بودند مشکلات اقتصادی زیاد تشویش های روحی نیز دامنگیر موصوف گردید و در تنگنای زندگی قرار گرفت با وجود چنین مشکلات درتپ و تلاش راه نجات از این گرداب بسوی یك زندگی آبرومندانه گردیده ابتدا به تربیه ۳۰ قطعه ازمرغ های تخمی پرداخت بعداً در سال ۱۹۸٦ به اثر رهنمائی وکمك موسسه خدمات حمایوی نابینایان افغان دروس موبلتی (رفت و آمد) را فرا گرفته و در رفت وآمد به محیط ماحول مشکلات خویش را رفع ساخت و از ۱۹۹۸-۱۹۸۷ در موسسه مذکور ابتدا بحیث سوپر وایزر زراعت و بعداً بحیث Pro.ma. ایفاء وظیفه نموده است.

در این آوان است که بخود متکی گردیده و از بار دوش اجتماع رهائی یافته علاوه بر اینکه درموسسه موصوف شخص باصلاحیت بوده و خدماتی را از آنطریق برای نابینایان افغانستان انجام میداد بفکر آن شد که نابینایان افغانستان نیز ازخود دفتری داشته باشند تا مشکلات خود را ازآن طریق حل کرده بتوانند همان بود که در صدد ایجاد انجمن نابینایان افغانستان گردید.

بالاخره دراثرسعی و تلاش خستگی ناپذیر وی و همکاری صادقانه یکتعداد از نابینایان بود که در سال ۱۹۹٦ انجمن نابینایان افغانستان برای اولین بار به مصرف شخصی اش تاسیس گردید. وبه منظور خدمت به نابینایان ومتکی بخود ساختن ایشان به فعالیت آغاز کرد و تقریباً درطول دو سال امورات انجمن نابینایان را که اکثر مصارف از پول شخصی اش بود پیش برده است. وخدماتی را از آنطریق نیز به نابینایان و سایر افراد جامعه افغانستان انجام داده است.

آهسته آهسته فعالیت های انجمن دربخش های نابینایان بیشتر شده شهرت ملی و بین المللی را کسب نمود.

بناء محترم غلام صدیق رئیس انجمن نابینایان خدماتی را که برای نابینایان افغانستان و سایر افراد جامعه انجام داده است ذیلاً بررسی مینمایم.

۱- کمك به تعداد سه هزارنابینایان دربخش های موبلتی (رفت وآمد) خط بریل، پروگرامهای تعلیمی، مسلکی ازقبیل زراعت، دوکانداری تجارت ودفاترازطریق

بقیه در صفحه (٤)

معرفی یک نابینا...

موسسه حمایوی نابینایان افغان Serve در ولایات کابل، کاپیسا، ننگرهار، لغمان، کنر و کمپ های مهاجرین افغان واقع پشاور پاکستان.

۲- درسهای کمك های اولیه نابینایانرا در سالهای ۱۹۸۸-۱۹۹۲ برای کارکنان ساحوی موسسات Safe the children که در کمپ های مهاجرین صوبه سرحد و صوبه پنجاب پاکستان به منظور کمك به نابینایان کار و فعالیت مینمودند آموزش داده است.

۳- آموزش موبلتی و بریل برای یك تبع خارجی بنام ورنر درسال ۱۹۹۰ که بعداً ایشان کار را با نابینایان در ازبکستان آغاز نموده تا الحال ادامه دارد.

٤- اعزام یکتعداد نابینایان وکارمندان آنها درکشور های مختلف مانند مالیزیا، ناروی، نیپال، امریکا، تایلند و پاکستان جهت کسب تجارب، تبادل افکار و ارتقا سطح دانش نابینایان افغانستان.

۵- معرفی نماینده گان نابینایان افغانستان در سالهای ۱۹۸۷-۱۹۹۸ و اشتراك شان در کنفرانسهای به منظور به اتحادیه ای آسیائی وجهانی جهت دریافت راه های بهتر وخوبتر بخاطر خود کفائی نابینایان و کم بینایان وسایر افراد جامعه افغانستان.

٦- کسب تجارب استفاده برای اولین بار از بایسکل های دوسیته ، همچنان ماشین های سپورتی وآموزش استفاده از آنها برای نابینایان.

۷- معرفی بیشتر ازدو صد نفر نابینایان درمکاتب و مدارس جهت فراگیری تعلیمات دینی و دروس متداوله.

۸- آموزش درسهای موبلتی وبریل برای استادان دفتر CDAP (Comprehensive Dis-) (abled Afghan Pragrame) در ولایات تخار، بدخشان، کندز، مزارشریف، سمنگان، هرات قندهار، وردك، غزنی ولوگر. که مصروف خدمت به معیوبین بودند.

۹- جلب توجه موسسات خیریه ملی و بین المللی جهت بهبود وضع زندگی نابینایان افغانستان.

۱۰- ایجاد دفاتر ساحوی جهت انکشاف فعالیت های انجمن نابینایان درولایات ننگرهار مزارشریف، هرات، کابل و پشاور پاکستان.

۱۱- اعمار تعمیر برای نمایندگی انجمن نابینایان درولایت ننگرهار به کمك موسسه UNHCR.

۱۲- دعوت از نابینایان طبقه اناث و ذکور آسیائی وجهانی جهت تبادل افکار با نابینایان افغانستان به منظور بهبود وضع زندگی نابینایان وارتقا سطح دانش اناث نابینا و کم بین افغانستان.

۱۳- تدویر اولین کنفرانس ازطبقه اناث نابینا به منظور دریافت راه های خوبتر و بهتر برای ارتقا سطح دانش اناث نابینا افغانستان.

۱٤- تدویر سه کنفرانس انجمن نابینایان افغانستان به منظور بررسی کار و فعالیت انجام شده انجمن وجستجوی راه های معقول به منظور بهبود بخشیدن وضع زندگی نابینایان افغانستان که اولی در سال ۱۹۹٦ در پشاور پاکستان و دومی در سال ۱۹۹۷ در شهر جلال آباد و سومی در سال ۱۹۹۸ در شهر کابل که در آن از نمایندگان ولایات انجمن نابینایان افغانستان دعوت بعمل آمده بود.

۱۵- تامین ارتباطات نابینایان افغانستان با نابینایان جهان.

۱٦- راجستر انجمن نابینایان افغانستان در وزارت پلان امارت اسلامی افغانستان و اتحادیه های آسیائی وجهانی.

۱۷- تشویق پروژه های کمك کننده مانند پروگرامهای صحی، مسلکی، تعلیمی و زراعت برای مردم افغانستان.

۱۸- تشویق انتقال شفاخانه چشم در سال ۱۳۷۲هجری مصادف به سال ۱٤۱٤ قمری از پشاور پاکستان به شهر مزارشریف افغانستان و اجازه کار و فعالیت آن شفاخانه در ولایت متذکره که روزانه بیشتر از ۱۲۰ نفر مریض را تداوی مینمود.

۱۹- ترمیم جوی قریه رحمن خیل بازارك پنجشیر به کمك دفتر افغان اید.

۲۰- ترمیم مسجد قوم مرزا جان خیل قریه رحمن خیل بازارك پنجشیر درسال ۱۹۹۳ به پول شخصی خودش.

۲۱- تاسیس مجله روشندلان

بقیه در صفحه (۱٦)

د لوئیز بریل او د هغه ژوند ته یوه کتنه

باقی بریال

هغوی چې د بشری تولنې او انسانی تمدن د پرمختیا لپاره زیار ایستلی او هلې ځلې ئې تر سره کړې په رښتیا سره چې د زیات قدر وړ او نه هیرایدونکی دی دا یول انسانان د خپلو لوړو خدمتونو په ترسره کولو سره نړۍ بدلوی او انسانی ژوند ته یوه نوی سا او تحرک وربښی. یو له دغو کسانو څخه لوئیز بریل دی چې د نابیناپانو د سترګو په وړاندی شی یوه ډ یوه بله او همیشنی رڼا ئې خوره کړه، هو کی هغه د نابینایانو د ځانګړی لیك لوست مخترع او منځ ته راوړونکی دی هغه یو ستر انسان وو او زموږ لپاره ئې داسی څه تر سره کړل چې د ډیری زیاتی ستاینی او درنښت وړئې ګڼلی شو.

هغه سره له دی چې پخپله هم نابینا وو پخپل لنډ عمر کی ئې وکړای شول چې د لیك یو داسی بشپړ سیستم معرفی کړی چې نابینایان ئې پخپله هم لوستی او لیکلی شی او اوس هغه سیستم پخپله د همده په نوم یعنی د بریل لیك پادیږی او په ټوله نړی کی ورڅخه ګټه اخیستل کیږی دلوئیز ژوند لکه چې مخکی مو هم وویل لنډ خو د ویاړ او زیار سره وو. د هغه نوم لوئیز او کورنی نوم ئې بریل او په ۱۸۰۹ میلادی کال د کوپیری په نوم د پاریس ښار په یوه محله کی وزیږید پلارئی په پاریس ښارکی د زین جوړو لو بو کار ځای درلود چې لوئیز هلته د څلورو کلونو په عمر د یوی پیښی له امله د تل لپاره نابینا شو وروسته ئې د پاریس د ځوانانو نابینایانو په ښونځی کی په لوستو پیل وکړ چې دغه وخت د نابینایانو لپاره د لیك لوست نژدی شل بیلا بیل سیستمونه وو چې ډیر لومړنی او یواځی به لوستل کیدی په ۱۸۲۱ م کال کی یوه فرانسوی افسر د چارلس بربر په نوم د شپی لیك ترعنوان لاندی یو سیستم معرفی کړ چې د لوئیز پام ئی ځانته واړاوه او وروسته بیا هغه په کار پیل وکړ او له سه کاله پرله پسی هلو ځلو وروسته ئې په کال ۱۸۲۵ کال کی د برجسته لیك یو داسی یول اختراع کړ چې په بشپړو ټکو څخه جوړ شوی او د الفبا په ګدون ئې ۶۳ سمبولونه درلودل بریل په ۱۸۲۸م کال کی خپل لیك لوست پای ته ورسول او د نابینایانو په ښونځی کی ئې د ښوونکی دنده ترلاسه کړه تر ۱۸۴۴ کال پوری ئې هلته کار وکړ او د لیك خپل سیستم ته ئې پر اختیا ورکړه خو د ناروغی له امله ځان ګوښه او په شخصی توګه ئې د لیك د لا بشپړتیا لپاره هاند او زیار وکړ ترڅو د ۱۸۵۲ د جنوری په میاشت کی د ۴۳ کلونو په عمر د تل د هغی ناروغی له امله چې ورپیښه شوی وه مړ شو د ده تر مړینی وروسته د لیك لوست هغه یول لا پر اختیا وموندە او په ۱۹۵۱ کال کی د یونسکو لخوا د بریل لیك یوه نړیواله شورا جوړه او تر ۳ کالو وروسته دغه شورا د نابینایانو د نړیوال انجمن په غړیتوب هم ومنل شوه چې د بریل لیك ئې پخپله د همده په نوم په ټوله نړی کی د نابینایانو د یواځی لیك ډود په توګه په رسمیت ومانه او وئې پیژاند.

د پروفیسر داکتر
گل جان ورور
څېړنه

د بینا او نابینایانو (روشندلانو) منظم لیك لوست

د ریاضی د اعدادو په تلفظ او لیکلو کی تنظیم شته. دا تنظیم د لوستونکو او زدهکوونکو سره مرسته کوي چی د ریاضي اعداد او عملیی په آسانی سره تلفظ او ولیکي. که یو انکلیسی ژبی په ریاضی کی د (٤٧) کلمو لوستل به عددونو او تور یو زده کړي او په معنایی هم پوهه شي هغه به وکولای شي چي د پښتو په لومړنیو ښوونځیو کی ریاضی درس ورکړي. خو د ژبی په لیك لوست کې تر اوسه چا د ریاضی به شان تنظیم او قاعده نه ده په گوته کړې.

که د عامو تویو نومونه په خاصو نومونو واړول شی، دا کار به د ریاضی د مقامي قیمت او تنظیم په شان د لوستونکو او لیکونکو (بینا او نابینا) د پاره لنډه او آسانه قاعده شی.

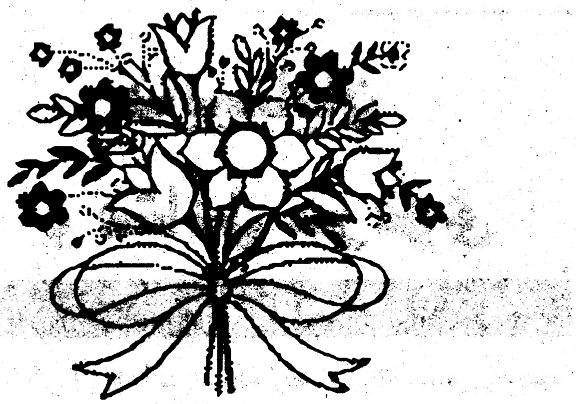
په ژبه کی تنظیم او قاعده د حرکتونو په پېژندلو او استعمال سره را منځ ته کیږی.

حرکتونه په پښتو کي (١٢) او په دري کی (١٠) دي. د پښتو او دري هر عام توری په حرکت خاص کیږی او تر څو چی د عام توري سره حرکت رانه شي هغه نه تلفظ کیږی. د عامو توریو او حرکتونو شمیر په هر متن کی سره مساوی دی.

حرکتونه دوه ډوله دي، چې یو ډول یی حرقبه او بل ډول یې د سمیه نومول شوي دي. په پښتو کی حرفیه حرکتونه (٨) او په دری کی (٦) دي د سمیه حرکتونه په دواړو ژبوکی څلور دي.

په متن کې حرفیه حرکتونه روشندلان په کتو او بینا په سترگو وینی نو ځکه یې لوستل او لیکل په متن کي آسانه دي. د کلماتو په تلفظ کولو کي که د حرفیه خاصو تودیو تر تشخیص وروسته د سمیه خاص نومونه د کلمو د معنا په نظر کی نیولو سره تلفظ شي لوستونکی او لیکوېکی به په متیقن ډول لیك یا لوست کوي لکه څنگه چې په ریاضی کې د (٤٧) کلمو استعمال د ریاضی د تدریس د پاره کفایت کوي، په ژبه کې هم که د ریاضی د جمع، منفی، ضرب او تقسیم د جدولونو د کاغذ او کورونو په اندازه د پښتو، دري، اوردو... ژبو د تودیو خاص نومونه په یوه جدول کی راوړل شی ٤٠×١٢= ٤٨٠.. همدا رنگه د لیك نخښی لکه -! -؟-، -« » -( ) هم ورسره زده شي د نړی ټول کلمات په هر زده کوونکی په پښتو، دري، اوردو ... لیك دو د متن کې تلفظ کولای او لیکلای شي.

د لویانو خبری

۱- په خلکو باندی به داسی رخت راشی چی په مال پیداکولو پسی به هڅه کوی او دا به نه گوری چی حلال دی که حرام.

(حضرت محمد (ص))

۲- فضل او ادب ډیر ښه میراث دی.

(حضرت عمر رض)

۳- پام کوه چی د دوستانو له دښمنانو سره دی دوستی ونکړی.

حضرت علی (رض)

٤- ما د جومات جای نماز حیری کړ څکه چی د وطن د تپونو د ترلو لپاره می ورته ضرورت درلود.

(ویکتور هوگو)

٥- په ظالمو حکومتونو کی د توکو لیکل رواج نلری څکه چی چوپتیا او ناپوهی نه لیکوال روزی او نه هوړ راوبښوی.

(مونتسکو)

٦- هر څه چی په دنیا کی پیدا شویدی ښکلی دی خو د وطنپالنی په لاره کی مرگ تر ټولو ښکلی دی.

(ابومسلم خراسانی)

۷- له مرگ څخه پرته ژوند ارزښت نه درلود دا له مرگ څخه ډار دی چی ژوندی دومره ښکلی کړی دی.

عمرخیام

۸- اول واده نعمت دی آخر واده زحمت دی.

پښتو متل

۹- څوک چی د اولس نه منی هغه بی کفنه ښښیږی.

پښتو متل

۱۰- ښځه فرښته ده چی په کوچیوالی کی زموږ ماشوم پاله ده په ځوانی کی زموږ خوشالوونکی ده او په زوړتوب کی زموږ د کلی ډاډگیرنه ده.

(اره تسن)

۱۱- چی د خلکو نیك خواهی لری په زړه کی
به مبارک شه پادشاهی لری په زړه کی

(خوشحال بابا)

۱۲- دا خبره بیا تکراروم چی د ملتونو ارزښت په طبیعی شتمنی د نفوس په ډیر والی او د خاوری په ستروالی پوری اړه نلری بلکه په هغو سیاسی لارښوونکو پوری اړه لری چی خپله راتلونکی ښه او سمه اټکل کولای شی.

(سید ضیاالدین طباطبائی)

۱۳- څوک چی په شعرنه پوهیږی د هغه په زړه کی همیشه ژمی وی.

(محمد حجازی)

۱٤- شعر هغه پارونکی ساز دی چی د طبیعت بشر او پښو آوازونه ئی سره یو ځای کړی دی.

(ویکتور هوگو)

۱۵- مرگ د اوبو وار دی نن په ما سبا په تا.

(پښتو متل)

نابینایان و مشاغل حرفوي

باقی بریال

یکی از اهداف عمده واساسی تأسیس وایجاد انجمن ها و اتحادیه های نابینایان درقدم اول باز توانی و خود کفائی انها میباشد.

که این کار را می توان از طریق دادن تعلیمات مسلکی و حرفوی برای آنها ممکن و مقدور ساخت. تا درنتیجه، آن نابینا یك شغل و یا حرفه مشخص و معین را فراگرفته و قابلیت پیشبرد کار را بصورت مستقل در خود پرورش دهد. ولی خوب است تا این پروسه بشکل بسیار محتاطانه و دقیق و منظم انجام گردد. وسعی بعمل آید تا بیشتر از همه استعداد ومیل نابینا درتعیین وانتخاب پیشه و حرفه مدنظر گرفته شود. ازمهارت نابینایان بگونه دقیق استفاده بعمل آید تا او بخوبی برای جلب و جذب معلومات ارائه شده آماده گردد. و در آینده نه چندان دور او نیزمانند افراد و اشخاص سالم جامعه قادر به اجرای کار های مفید و سودمند گردد. اکنون دیگر اوخود را ناتوان و حقیر احساس نمی نماید. یاس و تاثر همیشگی از دل او رخت برمی بندد بر مشکلات و آلام فأیق میأید. و با اراده شکست ناپذیر در برابر دشواری ها و ناملایمات عمل مینماید زندگی را ازدیدگاه امید و ایمان بیك فردای خوب و بهتر می نگرد زیرا او دیگر بار دوش جامعه و فامیل نبوده و دست و پا بسته زندانی کنج خانه نمی باشد.

دیگر او قادر به تهیه و تدارك نفقه و مایحتاج خود و فامیل خود میباشد.

د زړه سترګی

یو ادبی طرح

زه- هوکی زه

له ښکلا سره په مینه مینه لوبیږم

او له ښکلا سر ژوند کوم

زما ذهن د زنګینو انځورونو او تصویرونو یوه آئینه او زما زړه هوکی- زما زړه د الهی انوارو او وړانګوبو، ځلانده سرچینه ده.

زه یو نابینایم هوکی نابینا

خو کله هم دا نه انګیرم چی زه د حسن او جمال د ناوی د ښکلاوو ننداره نشم کولی.

که څه هم زما په سترګو لدهم هغه او له د ماښامونو تیاری خوری وی او چیرته هم د حالاتو په تورتم کی زما د ارمانونو د سباوون سترګه رابره نشوه.

خو زما احساس او زما سپېڅلی مینی. لکه د یوی بلی بیوی په شان زما د زړه کور روښانه ساتلی او زه د زړه په سترګو د دی ښایسته نړی د ښکلا وو په ننداره یم.

هوکی- د طوطیانو او مارغانو ښایسته او زړه وړونکی آوازونه.

د ګلونو خوشبو وړم او د خپل مینی په نرمو او وریمینو زلفو لاس رابنکل او د تودو شونډ و ښکلولول.

دا تول او تول د ژوند او مینی هغه ښکلی تصویرونه دی چی زه ئی د زړه په سترګو ننداری ته هوسیږم او هره شیبه زما اونی او نیمه خوا ژوند ته نوی سارا ښی.

هلن کیلر
یوه نابینا

په نولسمه او شلمه پېړۍ کې د ښوونې او روزنې پرمختګ تر دې حایه راورسید چې ړانده لیدونکي او لېکونکي،ګانه اوریدونکي، او ګونګان خبرې کوونکي شي.

هیلن کیلر ړنده، کڼه اوهم هڅو کاله ګونګه وه دا خپل نسب په لنډ ډول سره داسې څرګندوي:

د اتلس سوه اتیایم عیسوي کال د جون په اوه ویشتمه نېټه په توسکومبیا Tuscumbia کې چې د الباما Alabama په شمال یو کوچنی ښار دی، زېږیدلې یم. او د پلار له پلوه په سویزي کسپر کیلر ورګډیږم. از زما نیکه په زوریخ zurich کې د کڼو له پاره لومړی ښوونکی و چې درنډو د ښوونې او روزنې په برخه کې بې هم یو کتاب لیکلی دی. زما نیکه کسپر کیلر الباما ته راغلی او هلته میشته شوی دی. زما مور کیټ ایمز Kate Adams زما د پلار دوهمه ښځه وه. زه ترهغې ناروغۍ د مخه چې زه یې ړنده اوکڼه کړم په یوه ډېر کوچنی کورکې چې دوې (یوه کوچنۍ او بله لږ څه لویه) کوټې یې در لودې اوسیدم. ما ته ویل شوي دي چې ما په شپږ میاشتنۍ کې نوروته ویل چې «څنګه یی» یوه ورځ ما د ټولو توجه ځانته را اړولې وه چې په څرګندډول مې ویلي وو. (چای، چای، چای). کوم شی چې زما په یاد دي هغه د (اوبو) کلمه وه، په یو کلنۍ کې مې پل واخیست. د فبروري په ویرلړلي میاشت کې چې زما د ژوند نولسمه میاشت هم وه د شرې ناروغۍ راغله چې زما سترګې او غوږو نه یې راتپ کړل او زه یې د کوچنی ماشوم په څیر د بې شعورۍ سند.ته ور لاهو کړم.تر ناروغۍ وروسته د لومړنی میاشتنی له ژوند څخه مې څه نه شم را په زړه کولای، یوازې دامې په زړه دي چې زه به مې د خور په زنګانه ناسته وم او کله بهچې دې د کور کار کاوۀ ما به ترلمن نیولې وه. ډېره ژر مفاهمې ته اړه شوم. د سر په اشارو مې د (هو) او (نه) مفاهیم او د لاسو په اشاره مې د «راشه» او «ځله» مفاهیم افاده کول. په پنځه کلنۍ کې به مې مینځل شوې کالي قاتول او هم به مې خپل کالي په نورو کالیو کې پېژندل، بل دا چې د مور او ترور د میلمستیاوو جامې مې پېژندلې، نو ځکه به مې زارۍ ورته کولې چې ما له ځانه سره یوځې.

زما اودنو رو ترمنځ د توپیر وخت نه شم را په زړه کولای، خو دومره ویلای شم چې د ښوونکي تر لیدلو د مخه و. دومره پوهیدم چې زما مور اوملګرې د کوم کار د اجرا کولو د پاره زما په شان د اشارې څخه کار نه اخلي بلکې نوې خبرې کوي.

زما مور او پلار ډیر ډیر غمجن او مغشوش وو، ځکه چې موږ د ښوونځي څخه لیرې اوسیدو د هغه ښوونځي څخه چې د ړندو او یاکڼو له پاره زده کړه په کې میسره وه. دا سخته ښکاریده چې یو تن دې د توسکو مبیاغوندې لیرې ځای ته د یره ړانده او کانه ماشوم تدریس ته ورشي. زما ملګرو اوخپلوانو دانه منله چې ماته به څوک درس راکړي. زما مور چې د ړندې او کڼې لورې برخمن Laura Bridg-man د سوونې او روزنې په برخه کې (په امریکایي یاداشتونو) کې لوستي وو څه ناڅه زما روزنې ته امید پیداو، مګر د الباما څخه لرې په یوه ګوښه کې به څنګه یوه کوچنۍ نجلۍ د لیك او لوست د نعمت څخه ګټه واخلي.

زما مور او پلار شپه او ورځ زما د زده کړې له پاره په لټه کې وو په دې برخه کې ډیرو ځایو نوټه ولاړل او راغلل او اکثراً به یې زه هم د ځان سره بیولم.

« نـوریـیـا »

از دیار جامی

درمورد استاد قاری عبدالله عارفی

نماینده انجمن در ولایت هرات

شهر هرات شهر تمدن های باستان و مهد پرورش اولیا و عارفان نام دار میباشد صمیمیت و مهربانی یكی از ویژگی های مردم خوب و با فرهنگ هرات بوده كه من آنرا یكبار دیگر در وجود یكی از فرزندان آن دیار مشاهده نمودم.

آری اینبار در پای صحبت محترم قاری عبدالله عارفی نابینای روشن ضمیر هراتی ما می نشینیم و با او و زندگی پربار او آشنا می شویم.

تبسم ملیح و زیبا بر زبان او نقش می بندد. آهسته میگوید من اینرا منحیث یك واقعیت درد ناك می پذیرم كه ازنعمت بزرگ بینائی محروم هستم ولی همزمان با آن خداوند(ج) برای ما دها نعمت دیگر را ارزانی فرموده كه باید غنیمت شمرد و قدر آنرا دانست بگونه مثال بقیه خواص دیگر و وجود سالم، خرد، حافظه، نیرومند، و جدان، شرف، اعضای فامیل، اولاد، وطن وغیره كه بخاطر همه آنان باید شكر ادا نمود و اینجاست كه دلیلی وجود ندارد تا نابینا خود را محروم و متاثر احساس نماید.

منكه خود نابینا هستم عمیقاً تحت تأثیر این گفته های او فرو میروم از آن می آموزم و آنرا منحیث یك درس بزرگ زندگی فرا میگرم.

سال ۱۳۳۰ خورشیدی بود كه در منزل استاد قاری عبدالغنی واقع ناحیه اول شهر هرات كودكی چشم به جهان گشود و نام او را عبدالله گذاشتند اما با دریغ و درد كه در سن ٦ ماهگی از اثر بیماری آبله چشمان او نابینا گردید. كودك نابینا در دامان پر عطوفت خانواده رشد نمود و پا به سن ۷ سالگی گذاشت در همین آوان والد مرحومش كه خود بینا وحافظ قرآنكریم بود حفظ قرآنكریم را برایش آغاز و عبدالله جوان آنرا در سن شانزده سالگی به پایه اتمام رسانید بخاطر ممارثت هر چه بیشتر در سال ۱۳٤٥ خورشیدی شامل دارالحفاظ شهر هرات گردید و در سال ۱۳٤۸ نیز از آنجا بدرجه عالی فارغ گردید. الی سال ۱۳٥۲ كه موسسه نابینایان در شهر هرات فعالیت داشت منحیث معلم در آنجا ایفاء وظیفه نمود.

درسالهای ۱۳٥۰ با برخی از موسساتیكه در بخش نابینایان فعالیت داشتند همكاری نموده و از آن طریق توانست كه لسان انگلیسی را تا جای فراگرفته وبا خط بریل آشنایی حاصل نماید درهمین سالها یك سلسله فعالیت های را جهت انتظام و هم آهنگی نابینایان آنجا راه اندازی نموده و با نمایندگی از آنان دركابل با مقامات وزارت معارف وقت رابطه بر قرارنمود در همین مدت سفرهای كوتاه بخارج كشور داشت و از آن جمله چهارماه در ایران سپری نمود.استاد از سال ۱۳٦۰ الی ۱۳۷٦ ماذن در مسجد جامی هرات بوده در همین سال از طرف موسسه محترم CDAPسروی و بعداً به صفت نماینده انجمن نابینایان درولایت هرات شروع به كار نمود دركنفرانسهای انجمن اشتراك فعال ورزیده وموفق گردید تا درحدود ۱۰۰ تن از نابینایان هرات را سروی و راجستر نماید. عارفی صاحب درعلوم متداوله دینی دسترس وسیع داشته و با ادبیات كلاسیك دری بلدیت كامل دارند.

برخی از اشعاری بسیاری از شعرای نامور و بزرگ را بخاطر داشته و با شیوه شیرین قرائت مینماید.

مثلاً این رباعی را:

اگر دستم رسد بر چرخ گردون
از او پرسم كه این چون است و آن چون
یكی را داده صد نازو نعمت
یكی را قرص جو آلوده با خون

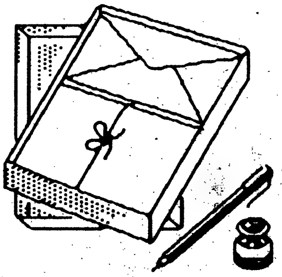
اومیگوید ازسن ۲۰ سالگی به بعد اكثر شعر گونه های سروده ولی در سالهای جنگ خانمان سوز این احساس لطیف او جریحه دار گردیده به خاموشی گرائیده است.

استاد عارفی متاهل بوده وبنام های احمد نوید وسلما دارای دو فرزند برومند میباشد در آخر توجه شما را به نمونهء از كلام ایشان جلب نموده گفتنی های خویش را بپایان میبریم.

اگر با گل نشینم گل زمن غمناك میگردد
اگر با غنچه آمیزم گریبان چاك میگردد
به بازاری ملامت طالع خود را امتحان كردم
به هر كس خاك زر گردد بمن زر خاك میگردد
بجز تلخی نداده ما در ایام در شهرم
كه شكر در دهانم تلخ چون تریاك میگردد.

در خاتمه یاد آور باید گردید كه سلسله معرفی نمایندگان ولایت در مجله ادامه داشته در شماره آینده، به كار و زندگی برادر محترم جمال الدین حكمتی نماینده ولایت بلخ و زون شمال آشنا خواهیم گردید.

تـــــــوان
د افغـــان معیوبینو د هـــر ارخیز
پـــروگـــرام دری میاشتنی خپـــرونــه

راځی و گورو چی توان پخپلو پانو کی د ادب او فرهنگ څو مرغلری راټولی کری دی، توان له څه شی نه خبری کوی، څه ئی ښهرلی، د شعر نغمی ئی غږولی، که د معیوب تسلی ئی کری او که په یوه ځانگری فورم کی ئی ځان خوندی کړی او ساتلی دی، هو دا هر څه به گورو خو به هر څه نه مخکی غوارم د توان د ښکلی لنډه پیژندنه وکرم.

توان د افغان معیوبینو د هرارخیز پروگرام CDAP دری میاشتنی خپرونه ده چی له نیکه مرغه ئی دا دی دوهم کال پوره کیږی چی دغه ارزښتمن فرهنگی کار ته ئی مخه کری او د سپتمبر ۱۹۹۸ دریمه گڼه ئی زموږ مخی ته پرته ده په ښکلی صحافت او قطع چاپ شویده پر پو تنه ئی د یوه داسی معیوب تصویر راغلی چی خپلی دوه امساگانی ئی مخی ته پرتی او په یوه لاسی کار بوخت ښکاری د مجلی ټول مطالب دکتوور او د لا زیاتو معلوماتو لرونکی دی ما مخکی یادونه وکره چی گویا توان خپل یو ځانگری فورم او تگلاری لری. نه هیڅکله ځکه چی توان یوه سیاسی خپرونه نده، د یوی ډلی پیامیره نده د یوه شخص لخوا منځ ته تر نده راغلی بلکه توان یوه ازاده اخلاقی او زیاتره معلوماتی خپرونه ده د افغان بی شمیرّ معیوبینو د لاربنوونی د هغوی په زړونو او خیالونو کی د ژوند او امید د مشالونو د روښانولو او د هغوی د زمولو آرمانونو د رالپرېدنی او غوړونی یره ادبی وړمه ده، د هغوی د ذوق نغمه او په مجموع کی د ټولو انسانی ارزښتونو ساتنویه اوپالونکی ده.

دا دی د توان دریمه گڼه می مخی ته پرته ده په دغه موجوده گڼه کی توان توانیدلی چی دغه لاندی مطالب پخپله غېږکی خوندی کری لکه د معیوبینو لپاره خاص تعلیمات CBR څه شی دی، چشمان آبی مادرم، یره لنډه کیسه CDAP او نوری غیر دولتی موسسی، له معیوب سره د مرستی .... او داسی نوری په زړه پوری لیکنی، شعرونه، لیکونو جوابو چی مجلی کی لا ښکلی او ادبی کریده د توان په ۹ مخ کی د محمد سرور عزیزی یو ښکلی شعر هم چاپ شوی چی عنوان ئی دی خیر که معیوب یم، همدا راز د محترم حکمتی صاحب شعر د معیوب غښه هم د یادونی او لوستلو وړ دی خو هغه څه چی CDAP موږ ته د خپلو اړونو مرستو او خدمتونو په رڼا کی لاښه را پیژندلی شی هغه د توان په همدغه گڼه کی د لسم مخ د سر څو کرښی دی چی دا دی کټ مټ دلته را اخلم « د افغان معیوبینو هر اړخیز پروگرام په افغانستان کی د هر معیوب وگړی پروگرام دی د معیوبو او نورو هغوی بی وزلو کسانو چی په ټولنیز ژوند کی له سختو مشکلاتو سره مخ دی پخپلو پښو درولو لپاره CDAP لو نورو غیر دولتی موسسو څخه هیڅ ډول همکاری او ملاتر ندی تیمولی همدا اوس پرته له دریو همکارو غیر دولتی موسسو څخه چی د ټولنیزی بیا رغونی پروگرام CBR په پلی کولو کی له CDAP سره مرسته کوی CDAP لږ تر لږه له اتو (۸) غیر دولتی موسسو سره مرسته کوی.»

حقیقت دا دی چی ربښتیا هم په گران هیواد کی د معیوبینو حالت ډیر نازک او د لازیاتی پاملرنی وړ دی نن سبا زموږ په جنگ ځپلی ټولنه کی معیوب تنها له جسمانی نیگمرتیاوو سره ندی مخ بلکه اقتصادی ستونځی هم هغوی ډیر سخت ځوروی چی پایله کی د جسمانی ناروغیو تر څنگ د روانی ناروغیو ناورین هم کیدلای شی نو په داسی سختو حالاتو کی د معیوب سره مرسته واقعاً چی د زیات قدر وړ او په ربښتینی توگه د انسانی ارزښتونو ساتنه او ارزونه ده.

په پای کی د افغانستان د نابینایانو انجمن او د روشندلان، اداره هم پخپل وار د CDAP له هر راز موستو څخه د زړه له کومی مننه کوی او دا چی د توان تر څنگ له روشندلان سره هم د CDAP مالی لاس شته او دا هم د افغان نابینایانو او بی وزلو معیوبینو یوه خپرونه ده. پخپله د CDAP د مرستو او د ټولو معیوبینو په هکله د هغوی د نیکو هیلو او تلوسو ښکارندوی کوی هیله مندیو چی د گران افغانستان ټول معیوبین او جنگ ځپلی کورنی نور د یوه سوکاله او آرام ژوند خاوندان او خپلو پاکو آرمانونو ته ورسیږی.

خواهران نابینا
و انجمن نابینایان افغانستان

تهمینه «زمره»

انجمن نابینایان افغانستان سعی و تلاش دارد تا نابینایان اعم از زنان،مردان و اطفال را متکی بخود ساخته تا آنها بتوانند در راه خدمت به جامعه، اجتماع و فامیل مفید واقع شده متکی بخود کردند.طوریکه به همه هویدا است در شرایط فعلی زنان افغان بوضع ناگوار، تعلیمی، مسلکی، فرهنگی و اقتصادی قرار داشته و این طبقه بخصوص زنان معیوب افغان از آموزش علم و دانش بکلی محروم مانده اند.

بنا انجمن به منظور مساعدت با طبقه اناث نابینا باچنین شرایط دشوار در دسمبر سال ۱۹۹۷ اولین کنفرانس زنان نابینا را به کمك انجمن نابینایان وکم بینیان ناروی به اشتراك معاونین اتحادیه کمیته زنان آسیا وجهانی همچنان بیشتر از ۱۰۰ تن زنان نابینا و چند تن از مسولین پروگرامهای زنان درپشاور دایر نموده و در آن کمیته زنان نابینایان افغانستان را در چوکات انجمن ایجاد و آغاز به کار نمود . که این کمیته متشکل از یك تن رئیس، یك تن سکرتر ویکتن معاون میباشد که بعداً این کمیته فعالیت های خود را قرار ذیل آغاز نمود.

۱- تعلیم دادن ٦ نفر زنان بینا و نابینا در بخش موره بافی توسط محترمه رابعه یکی از اعضاء انجمن نابینایان پاکستان.

۲- حاصل نمودن عضویت درمجمع زنان افغانستان.

۳- اشتراك درمیتنگ ها و کنفرانس ها در داخل وخارج ازکشور.

٤- تعلیم دادن ٤٠ نفر زنان نابینا دربخش مویلیتی به کمك WFP.

٥- تعلیم دادن ٥ نفر دختران دربخش موره بافی به کمك UNHCR در کابل که شاگردان متذکره فعلاً بدون کمك شخصی مواد تهیه نموده و بفروش میرسانند.

٦- سفر ۷ تن اعضاء کمیتهء زنان به لاهور و فیصل آباد جهت بازدید از پروگرامهای نابینایان پاکستان در ساحات متذکره و گرفتن مفکوره.

۷- تعلیم نمودن ٦ نفر زنان در بخش موره بافی در پشاور به کمك انجمن نابینایان وکم بینان ناروی که فعلاً یکی از شاگردان مذکوربحیث معلم مسلکی ایفاء وظیفه مینماید.

۸- دایر نمودن یك کورس انگلیسی به ۸ نفر دختران به کمك انجمن نابینایان و کم بینان ناروی.

۹- تهیه نمودن پلان سال آینده برای کمیته.

۱۰- چاپ نمودن مجلهء (نور) به خط بریل توسط یکی از شاگردان نابینا.

این بود فعالیت هائیکه تاکنون زنان و دختران نابینا در چوکات انجمن نابینایان افغانستان مصروف آن بوده ما امیدوارهستیم که در آینده دامنهء اینگونه فعالیت ها وسعت هرچه بیشتر یافته و روزی تمام خواهران نابینای ما درکمیته زنان انجمن نابینایان مصدر خدمات بیشتر گردیده و زندگی عادی ونورمال کمائی نمایند.

****

زندگی نابینا درجامعه اسلامی

قاری محمد نذیر

زمانیکه طفل از رحم مادر نابینا تولد می شود اکثراً فامیل آن مایوس گریده و آنرا باردوش جامعه تصور مینمایند. وقتیکه طفل به سن جوانی میرسد دراین ایام نهایت متاثر بوده که چرا مانند امثال آن خویش گشت و گزار کرده نمیتواند و در نزد مردم نیز خود را حقیراحساس نموده و مردم هم او را یك فرد بیکاره و بار دوش جامعه فکر میکنند. بخاطر نجات او و یافتن موقف مناسب درجامعه بهترین وسیله حفظ قرآن عظیم الشان است. زمانیکه قرآن عظیم الشان را حفظ کرد در دارالحفاظ وظیفه اخذ نموده و اولاد های جامعه را تربیه نماید آنوقت درجامعه حیثیت و ارزش پیدا کرده و یك فرد مفید جامعه محسوب میگردد.

زمانیکه حضرت عبدالله ابن ام مکطوم که نابینا بود بحضور حضرت رسول اکرم (ص) حاضر شد. حضرت رسول اکرم (ص) مصروف مذاکره باسرداران قوم قریش بود و عبدالله ابن ام مکطوم نابینا بود او دیده نمی توانست که آنحضرت (ص) مصروف مذاکره است تقاضا نمود که آرزوی یاد گرفتن احکام دین را دارد.

حضرت رسول اکرم (ص) بخاطر اینکه مشران قوم قریش را به دین اسلام دعوت مینمود لحظهء به آن جواب نداد. در این وقت سوره (عبس وتولی) نازل گردید که در باره حضرت عبدالله ابن ام مکطوم است. در این سوره برای حضرت رسول اکرم (ص) گفته شد که این نابینا با ذوق و شوق فراوان برای آموختن احکام دین بحضور تان آمده است وشما خود را مصروف مذاکره باسران قریش دانسته و سعی میورزیدید که آنها مسلمان شوند. این کار به دوش خداوند(ج) است تنها وظیفهء شما تبلیغ رسالت احکام است. فلهذا دراینجا به حضرت رسول اکرم (ص) هویدا شد که مقام نابینا نسبت به سران قوم قریش فضیلت دارد.

حضرت عبدالله ابن ام مکطوم نظر به علاقهء که داشت حافظ مکمل و عالم قرآن عظیم الشان گردید و یك اصحابی قابل قدرنزد حضرت رسول اکرم (ص) گردید. هرنابینا باید به نقش حضرت عبدالله ابن ام مکطوم قدم نهاده که سعادت دنیاو آخرت را نصیب گردد و از برکت حفظ قرآنکریم و نابینائی در روز حشر تاج های مرصعه که روشنی آن همگی را حیرت زده ساخته و پرسان مینماید که اینها کی ها اند و برایشان گفته می شود اینها والدین حافظان قرآن هستند و خود شخص حافظ قرآن با حضرت رسول اکرم (ص) در تخت نور قرار داشته میباشند این است یك زندگی باسعادت به شخص نابینا.

همچنان حضرت عبدالله ابن ام مکطوم همیشه به جماعت حاضر میگردید اما در نمازخفتن به مشکلات مواجه میگردید بناًء پیشنهاد نمود اگر آنحضرت(ص) برایش اجازه بدهد که نماز را در خانه اداء نمایند. حضرت رسول اکرم (ص) فرمودند که مشکل تانرا حل نموده شما باید به مسجد حاضرشوید. بعداً آنحضرت (ص) هدایت فرمودند که از خانه شان تامسجد ریسمان بسته شود. زمانیکه ریسمان را بستند حضرت عبدالله (رض) به سهولت به مسجد حاضر میگردید. در یکی از روزها زمانیکه عبدالله (رض) به مسجد میرفتند منافقین در دور ادور ریسمان آن خار های خرما را جابجانموده بودند. که از اثر آن روی و پیشانی مبارك ایشان خون آلوده گردید. زمانیکه باحضرت رسول اکرم (ص) روبرو گردید آنحضرت (ص) نهایت متاثر شده وعلت آنرا پرسیدند آنها جریان را برایشان بیان نمودند و بعداً در حق شان دوعا فرمودند که چشمان شان بینا گردد. خداوند (ج) حضرت جبرئیل امین را فرستادند که از ایشان پرسان شود که بینائی دنیا را میخواهد و یا دیدار خداوند را درآخرت حضرت عبدالله(رض) کمتری مکث نمودهٔ وگفت که دنیا خود گذر است و دیدارخداوند را قبول نمود.حضرت عبدالله (رض) به چنین مقام رسید که درغیاب آنحضرت (ص) قایم مقام آنها میگردید و وظایف آنها را پیش میبرد. این همه برکت از اثر حفظ قرآن عظیم الشان بود.

ومن الله توفیق

راپور اجرات سه ماهه انجمن نابینایان افغانستان

اداره

انجمن نابینایان افغانستان به منظور رفاً و و آسایش و متکی بخود ساختن نابینایان افغانستان ایجاد وبخاطر برآورده شدن اهداف فوق کارو فعالیت داشته تاکنون توانسته کار های مثمر و ثمر بخشی را در راه تعلیم و تربیه نابینایان و هم چنان دربخش های مختلف موبلتی (رفت و آمد) باعصا و بدون عصا و کار های مسلکی انجام داده که ذیلاً ارائه میگردد.

۱- چاپ و توزیع یکصد جلد شماره دوم مجله روشندلان اورگان نشراتی انجمن نابینایان افغانستان.

۲- چاپ و توزیع پنج جلد شماره دوم مجله روشندلان به خط بریل (نابینائی).

۳- اشتراک محترم شیرین آغا سکرترجنرال و سرپرست انجمن بحیث نماینده انجمن نابینایان افغانستان در محفل نابینایان که بتاریخ ۱٦ اکست ۱۹۹۸ در Agricultur of University پشاور پاکستان از طرف موسسه Serve راه اندازی شده بود. در آن نابینایان مسابقات ریسمان کشی، بایسکل رانی وموبلتی (رفت و آمد) وغیره کارهای مسلکی را موفقانه انجام داده که در ختم محفل برای یکتعداد شان جوایزی نقدی نیز ازطرف موسسه Serve اعطاء گردید.

٤- اشتراک درمحفل تجلیل از روز جهانی معیوبین که بتاریخ ۳-٤ دسمبر ۱۹۹۸ از طرف موسسه CDAP بر گزار شده بود که در آن محترم سامعه فروزان مسؤل کمیته زنان انجمن نابینایان افغانستان و ٤ نفر از شاگردان مسلکی شامل پروگرام موره بافی، جاروب سازی و سه نفر از پروگرام تعلیمی که شامل طبع و نشر مجله روشندلان به خط نابینائی (بریل) و کورسهای لسان انگلیسی میباشد همراه با سایر زنان بینا و نابینای انجمن نابینایان افغانستان اشتراک ورزیدند.

درمحفل محترم سامعه فروزان به نمایندگی از زنان معیوب افغانستان صحبت های داشته و مشکلات و شرایط اقتصادی ناگواریکه زنان معیوب افغانستان به آن مواجه اند بیان نمود همچنان درمحفل مذکور کار های مسلکی وتعلیمی آنعده معیوبین که در بخش های مختلف مصروف فعالیت اند به نمایش گذاشته شد در جریان این نمایش شاگردان مسلکی بخش موره بافی انجمن نابینایان افغانستان بعضی اجناس که محصول کار های دستی شان بود بالای اشخاص اشتراک کننده در محفل متذکره بفروش رسانیدن که مورد خورسندی شان قرارگرفت همچنان چار نفر نابینا دیگر اجناس دست داشته خویش را در کراچی های دستی که از طرف انجمن نابینانان برای شان داده شده بود بفروش رسانیدند که این خود متکی بخود شدن نابینایان را نشان میداد.

در ختم محفل تحایفی از طرف موسسه CDAP برای محترمه سامعه فرزان مسول کمیته زنان انجمن نابینایان افغانستان و عایشه یکی از شاگردان بخش مسلکی انجمن نابینایان توزیع گردید.

۵- اشتراک مسؤلین انجمن نابینایان افغانستان هر یك محترم قاری محمد نذیر و محترم ارمان از دفتر انجمن مقیم کابل و محترم غلام جیلانی از دفترمرکزی انجمن واقع پشاور در ورکشاپ تعلیمی برای همکاران تطبیق پروگرامهای WFP که از طرف موسسه WFP در هوتل انترکانتیننتال پشاور از تاریخ ۱۱-۹ دسمبر ۱۹۹۸ دایر گردیده بود در ختم ورکشاپ تصدیقنامه های برای اشتراک کننده گان نیز اعطا گردیده است.

٦- اعزام محترم صوفی عبدالرحمن نابینا مسؤل کمیته سپورتی انجمن نابینایان افغانستان بتاریخ ۲۸-۱۱-۹۸ به منظور آموختن تیلفون و آموزش سپورتی و مسلکی از قبیل کرکت، والیبال به ملتان پاکستان که مدت (۸) روز در همانجا ترینگ دیده ودرمسابقات کرکت نیز اشتراک ورزیده است.

۷- سفر نماینده ومامور اداری

بقیه در صفحه (۱۵)

راپور اجراأت سه ماهه

نمایندگی انجمن نابینایان مقیم ولایت هرات بتاریخ ۹۸-۱۱-۱۰ به منظور اشتراك در میتنگ با مسؤلین دفتر مرکزی انجمن جهت دادن پلانهای کاری بخاطر انکشاف پروگرامهای انجمن نابینایان درولایت هرات.

۸- سروی ۹۶ نفر نابینایان طبقه ذکور و ۲۵ نفر نابینایان طبقه اناث درولایت هرات.

۹- به منظور فعال شدن هر چه بیشتر نمایندگی انجمن نابینایان درهرات تمام ضروریات دفتری که از طرف شان.پیشنهاد شده بود تهیه برایشان ارسال شد.

۱۰- یك عراده بایسکل دوسیته جهت استفاده منحیث وسیله نقلیه برای محترم عبدالله عارفی نماینده انجمن در ولایت هرات تسلیم و انتقال داده شد.

۱۱- زمینه ملاقات شان با محترم Peter پروگرام دایرکتر دفتر CDAP مساعد شد که بالاثر آن بتاریخ ۹۸-۱۱-۱۰ محترم عارفی و محترم عبدالباقی بریال مدیرمجله روشندلان اورگان نشراتی انجمن نابینایان تحت ریاست محترم شرین آغا سکرتر جنرال و سرپرست انجمن نابینایان همرای موصوف ملاقات فرموده مشکلات خویش را بیان و از جانب محترم Peter وعده همکاری های بیشتر جهت کمك به نابینایان مربوطه داده شد.

۱۲- تهیه مواد بریل بخاطر آغاز نمودن تدریس خط بریل برای ۵ نفر شاگردان توسط محترم عبدالله عارفی.

۱۳- سفر نماینده و مامور اداری نمایندگی انجمن نابینایان مقیم ولایت مزارشریف بتاریخ ۹۸-۱۱-۱۷ جهت اشتراك در میتنگ با مسؤلین دفترمرکزی انجمن به منظور ایجاد دفتر نمایندگی انجمن در ولایت مزارشریف و انکشاف پروگرامهای انجمن و دادن پلانهای کاری به آن نمایندگی .

۱٤- ایجاد دفتر نمایندگی انجمن درمزار شریف بخاطر خدمت گذاری بیشتر به نابینائان مربوطه.

۱۵- سروی ٦۵ نفر نابینا در ولایت مزارشریف.

۱٦- بسفر محترم شرین آغا سکرتر جنرال و سر پرست انجمن نابینایان ومحترم عبدالقدیر مسؤل مالی انجمن بولایات، کابل، ننگرهار، لغمان، کنر، پروان، جهت بازدید ازنمایندگی های انجمن در ولایات و ارزیابی چگونگی اجراات نمایندگی های انجمن و تدویر گروپ میتنگ ها با ایشان.

۱۷- تدویر گروپ میتنگ ها در یازده نمایندگی انجمن که در آنها بتعداد (۱-۱۰) نفر نابینا اشتراك کرده اند.

۱۸- اخذ یك پایه ماشین چوچه کشی ازموسسه CDAP توسط نماینده انجمن در ولایات وردك.

۱۹- بتعداد ۲٤ نفرنابینایان مربوطه نمایندگی انجمن در ولایت ننگرهار به همکاری سره میاشت وکمك ICRC در بخش های بریل مصروف فعالیت میباشند.

۲۰- به تعداد ۱۸ نفر نابینایان دربخش های جاروب سازی ، دستکول سازی چوکی سازی و میز سازی مصروف فعالیت میباشد.

۲۱- ملاقات با مسؤل موسسه Clermaor Oraganazition و وعده همکاری آن موسسه جهت تسلیمی گده نی به منظور پیش برد کار های مسلکی در نمایندگی جلال آباد تاکنون مقدار ۵۰ گده نی را به نمایندگی انجمن مقیم جلال آباد تسلیم داده اند.

۲۲- بر علاوه پیش برد امورات مسلکی وتعلیمی حفظ قرآنکریم نیز در نمایندگی ننگرهار برای نابینایان متشکل از اطفال خورد سن جریان دارد.

۲۳- ملاقات محترم فهیم احمد معاون انجمن بامسؤل کمیته UNDPجهت کمك به نمایندگی انجمن درولایت ننگرهار که ایشان هر نوع همکاری را وعده دادند.

۲٤- ملاقات با مسؤلین کمیته های صلیب سرخ و جمعیت عالی افغانی سره میاشت جهت ایجاد یك پروژه مسلکی وتعلیمی در لوی ولسوالی شینوار.

۲۵- اخذ و توزیع مقدار ۹۸۲۹ کیلو گرام آرد از کمیته صلیب سرخ به همکاری جمعیت افغانی سره میاشت جلال آباد به نابینایان مستحق که عملاً شامل کار های مسلکی وتعلیمی میباشند. و این پروسه ادامه دارد.

۲٦- توزیع ۵۰ کیلو گرام خرما به نابینایان ولایت ننگرهار.

۲۷- ملاقات مسؤلین دفتر انجمن مقیم کابل با مسؤلین دفتر ها و موسسات که در کابل مصروف کارند به منظور کمك به نابینایان.

۲۸-معرفی ۱٦ نفر نابینا به موسسه ICRC جهت اخذ کارت مواد.

د عظیم الشان قرآنکریم حفظ...

شاگردان روزلی او اوس هم د تدریس په چارو بوخت دی هغوی زما د دې پوښتنې په ځواب کې چې په دارلحفاظ کې ستاسو استادان څوک وو د محترم الحاج استاد قاري صاحب برکت الله سلیم قاري صاحب وقاد قاري صاحب فاخر قاري صاحب خلیل الله وردګ، قاري صاحب عبدالله عزیزي او نورو قدرمنو استادانو نومونه په ډیر درنښت واخیستل او هغوی ته ئې د لا بریالیتوبونو هیله وکړه اوس نو خبره د قرآن شریف د حفظ او قرائت شوه هغوی وائی کله چې موږ د قرآن عظیم د حفظ لپاره تصمیم نیسو نو بنسټ چې لومړی د تجوید له استادانو څخه د حروفو له مخارجو سره بلد شو او که شاګرد بینا وي نو د قرآن کریم په لوستو باید بشپړ تسلط ولري دا کار د هغوی لپاره چه حفظ په چارو کې آسانتیا وي رامنځ ته کوي د حفظ په جریان کې یوه شاگرد ته ضروري د. چې له پنځوسو څخه بیا تر سلو ځلو پوری یوه رکوع گردان او تکرار کړي همدا راز کله چې ئې حفظ بشپړ شو نو بیا هم ضروري ده چې حافظ هره ورځ د قرآن شریف ۳۰ سپاری او کرتی حفظ کمزوری دی تر شپږو سیپارو پوری گردان وکړی خو دغه گردان باید په زیات سرعت سره تر سره نشی او منځنی یا متوسط حالت ولرو داسې چې د سامع افهام وکړای شي. په همدی ځای موږ د استاد د کار په یوه برخه چې زموږ د بحث موضوع هم وه خپلی خبری رالنډوو او د انجمن د ښوونیزو او روزنیزو چارو په هکله به تاسو ته پخپلو راتلونکو گڼو کی بشپړ معلومات درکړو.

معرفی یک نابینای که ...

اورگان نشراتی انجمن نابینایان افغانستان در سال ۱۹۹۸ به کمک مالی دفتر CDAP.

۲۲- دادن مفکوره جهت ساختن ۵ پایه ماشین های چوچه کشی تیل خاکی برای اولین بار به کمک نقدی محترم محمد عالم Pro.ma.solar که بعد ها از طریق دفتر ناروی و سایر دفاتر در کمپ های مهاجرین واقع پشاور و داخل افغانستان رائج گردید.

۲۳- ایجاد لیلیله برای اطفال یتیم نابینا که در آن پروگرامهای تعلیمی، مسلکی مدنظرگرفته شده است.

۲۴- ساختن رسیترون (اطاق منبع) به کمک پروژه خدمات حمایوی افغان در مکاتب یعنی در پشاور مانند نازوانا، ناگمان، باجور، انگو، کوهات، هریپور و بداخل افغانستان در مکتب قریه عربهای ولایت ننگرهار، مرکزولایت لغمان، مرکز ولایت کنر، کابل، چاریکار وکاپیسا البته نابینایان از آنها منحیث مرکز تعلیمی استفاده می نمایند.

محترم غلام صدیق رئیس انجمن نابینیان افغانستان آغازکننده کار با نابینایان در بخش های موبلتی و مسلک درولایات افغانستان و کمپ های مهاجرین افغان واقع پاکستان میباشد که ایشان برای اولین بار کار را از طریق موسسه خدمات حمایوی نابینایان افغان در سال ۱۹۸۶ از کمپ های مهاجرین افغان آغاز و در سال ۱۹۹۰ کار را از طریق دفترم CDAP که در آنوقت بنام دفتر UNDP یاد میشد در تخار و بعد ها در وردك ومزارشریف و از طریق پروژه خدمات حمایوی افغان در سال ۱۹۹۲ در ولایات ننگرهار، کابل، پروان آغاز نمودند همان نتائج و خدمات ایشان بود که امروز کار با نابینایان و کم بینان در اکثر ولایت افغانستان و کمپ های مهاجرین افغان در پاکستان از طریق موسسات مختلف ادامه دارد.

مردم با احساس افغانستان خصوصاً نابینایان و کم بینان نیازمند، خدمات و زحمات ایشانرا که بخاطر متکی بخود ساختن نابینایان نموده اند فراموش ننموده کامیابی وموفقیت بیشتر شانرا در راه خدمت به بشر از خداوند متعال خواهان اند.

اظهار سپاس

اداره‌ء نشرات انجمن نابینایان افغانستان از هوتك لیزر کمپیوتر که در قسمت چاپ، دیزاین و نشر بموقع مجله روشندلان ما را یاری رسانیده و همچنان از خواهر خوب ما فریده جان که نسخه های مجله را به خط نابینائی طبع و تهیه نموده اند تشکر و سپاسگذاری نموده موفقیت های هر چه بیشتر شان را از خداوند متعال خواهان است.

ستاسو لیکونو ته سترگی په لارو

زمونږ پته دا ده: د افغانستان (ا.ن.ا) په کابل او پښاور کی زمونږ مرکزونه

زمونږ آدرس په کابل کی

Our Address in Kabul
Salangwat, Next to Passport Office
Tels: 30943 or 32286
Kabul, Afghanistan

زمونږ آدرس په پیښور کی

Our Address in Peshawar
Gul Haji Plaza. Fourth Floor Flat No:410
University Town Peshawar, Pakistan
Phons: 841563 & 40861
Fax: (0091-40861)
E-mail: aaob @ psh. brain net. pk.

مدیر مسؤل ------------------ عبدالباقی بریال

تحت نظر------------------ هیت تحریر

درنیمه شب ستاره به یغما گرفته ام
یا پردهء سیاه ز دنیا گرفته ام
از پرتو امید و ز انوار آرزو
زیبائی را نگر به تماشا گرفته ام
گر روزمن شب است ز نوری سپیده ها
دامی سیاهی از ره عنقی گرفته ام
در بحرشب که نور نظر ناپدید شد
نا دیده را ساحل دریا گرفته ام
آینهء جمال برایم فروغ دل
فانوس عشق در شب یلدا گرفته ام
در فطرتم تو گوئی نهادند داغ دل
چون لاله نقش سینه به صحرا گرفته ام
خوشخان با سروده و تاج غزل برسر
مستانه باز ساغر صهبا گرفته ام

کمپوز و چاپ : هوتك لیزر کمپیوتر گل.حاجی پلازا - منزل دوم اطاق ۲۱۳
تیلفون: ٤٥٤٦١ - فاکس: ٤٥٤٦١